

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (LETO) XXXI. (25)

No. (števil.) 4

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

27. januarja 1972

Dvignite glave

„Ljubljana govori samo o Kardeljevem sinu, ki je napravil samomor. Očeta Kardelja je zadela kap in leži v bolnišnici...“

(Iz pisma iz Ljubljane, z dne 5. januarja 1972)

Za hip se je ustavil čas. Le za tisti bežni hip, ko čas in večnost postaneta eno, ko se svet zdrobi v eno samo misel in duša obvisi nad tem razpotjem, polnim odgovorov na tisoče vprašanj! Borut Kardelj je nastopil zadnje pot, doživel svoje zadnje zemeljsko razočaranje. Odšel je po sledi sina pisatelja dr. Bartola, po sledi sina Jožeta Brejca (Javorška) odšel po sledi stotih in tisočih, ki jih je zlaganost časa in okolja pripeljala do tistega poslednjega obupa, ko je smrt le še vzvišeno odrešenje za tolike zemске muke.

Kaj je gnalo mladega Boruta na to pot? Kaj res ni videl nobenega smisla več v življenju? Pred kratkim se je poročil, si ustvaril družino. Ne dolgo je dokončal študije arhitekture. Z njegovim pokolenjem, z naslovom inženirja in arhitekta, mu je bila pot odprta do vseh vrhov, do vseh uspehov v tavnem in poklicnem življenju. Kje je torej nastala vrzel?

Odšel je za tistimi, katerih nesrečna zadnja ura daje slovenskemu narodu žalosten rekord enega največjih svetovnih procentov mladinskih samomorov. Za tistimi, ki so enostavno, za zadnje veliko zemsko zabavo ustanovili svoj klub v sami slovenski prestolnici in žrebali uro in dan, ki je sicer nihče ne ve.

Odšel je. In sled, ki je ostala za njim, sled mladega zapravljenega življenja, priča proti že stokrat obsojenemu sistemu, proti tisočkrat preleteli ideologiji, ki si je zastavila za cilj izvoliti človeka, izprazniti ga sleherne duševnosti, postaviti nov oltar, in na ta oltar povzdigniti kos gole materije in utopijo srečne bodočnosti, ki nikoli ne pride.

Koliko časa že slovenski narod trpi pod brezbožnim režimom marksizma? Kako dolgo bo še tlačil duše naših mladih rojakov puha a vsiljena ideja dialektičnega materializma. Režim in partija nista pomislila na posledice. In če sta pomislila jih te niso skrbele. Kaj mar nekaj mladih življenj spričo naroda in države, ki si jo partija ohranja v oblasti. Taka je bila njih filozofija pred tridesetimi in pred petindvajsetimi leti. Taka je, kljub grozotam in peklu, ki se je razpaslo med narodom, njih načelo še danes. Do kdaj še.

„Sam si kot pes...“ se je javno izpovedal mlad Slovenec, ko je razložil vzrok, zakaj sega po pijači kot edinemu tolažilnemu sredstvu. Teh osamljenih števil je strahotno.

In slovenske žene, ob razpaseni beli kugi, ko morijo tisoče in tisoče še nerojenih slovenskih življenj. Do kdaj še, moj Bog!

„Bolje da rešuje slovenski narod krščanstvo, kot da ga ne rešuje nihče!“ Globoko spoznanje, spoznanje edine rešitve iz te narodne muke, iz počasne narodove smrti. Kdaj bo enako spoznanje prišlo v kri in mozeg tistih, ki imajo v svojih rokah usodo naroda. Ali res šele potem, ko bodo peklo začutili na lastni koži? Ali ni potem?

Še nekaj dni prej, sredi decembra, je Edvard Kardelj, po krizi v jugopartiji samozavesno trdil: „V naših republikah so se oblikovale cele generacije sposobnih revolucionarnih mladih ljudi na pozicijah socializma in samoupravljanja, ki vedo kaj hočejo in ki so tudi sposobni boriti se za to, kar hočejo.“

Ali je Borut Kardelj v tistem trenutku, v tistem zadnjem hipu vedel kaj hoče? Ali se je le zavedal, bridko zavedal, česa noče več? Ne več laži in

KAJ SE GODI V ZIBELKI SLOVENSTVA?

PRED OBČNIM ZBOROM NARODNEGA SVETA KOROŠKIH SLOVENCEV

Nadaljujemo z objavo člankov, ki jih ob položaju koroških Slovencev piše v goriškem Katoliškem glasu bivši predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev, dr. Valentin Inzko.

II

Med 27. in 29. decembra 1971 so bili v Celovcu tretji „Koroški kulturni dnevi“. Poudarjam, da so nam kulturni dnevi potrebni. Vendar imajo smisel tudi za katoliško usmerjeni del izobraženstva in slovenske manjšine le, če sodelujemo pri teh kulturnih dneh v vsakem oziru kot enakovredni del. To velja tako za predpriprave kot za izvedbo kulturnih dni. Vendar se je pri letošnjih kulturnih dneh že pokazalo, da levica točno ve, kakšnemu pomenu naj služi to vsakoletno veliko srečanje slovenskega izobraženstva in kakšen je cilj, ki ga naj potom teh koroških kulturnih dni doseže.

Da bomo jasneje uvideli, v kakšni idejno-politični in narodno-politični situaciji se nahajamo, bi ponovil trditve zastopnika marksistično usmerjenih visokošolcev Jožeta Messnerja, ki je brez ugovora mogel v okviru kulturnih dni ugotoviti: S socioekonomsko študijo se je predstavila „marksistična skupina visokošolcev“, „vsaka znanstvena metoda je v službi gospodarjev“, vsaka znanost je v službi določenega razreda“, „znanost politično ni nevtralna“, „vsaka skupina bo svoje dosežke uporabljala v politične namene“, v tem primeru torej v smislu marksistične ideologije in politične zamisli, ki jo zagovarja ta skupina dosledno v svojem političnem glasilu „Kladivo“.

Ni naključje, da je bilo to „Kladivo“ v okviru koroških kulturnih dni večkrat omenjeno enostransko tudi v izjavah ljubljanskih predavateljev. Zato nas tudi ne more presenetiti pripomba prof. dr. Boga Grafenauerja, da se je odločil za predavanje o „mitologiji koroške zgodovine pri Slovencih in Nemcih“ prav na pobudo mladega kroga, ki je nastopil v okviru letošnjih kulturnih dni. Mitologija je baje slovske, mi pa bajka. Kar je dr. Grafenauer povedal, bom podal dobesedno po „Našem tedniku“: „Med take mitološke predstave je štel nazore... o vseslovenski jezikovni vzajemnosti (ki jo je zagovarjal tudi Slomšek v svoji znameniti binokostni pridigi), o kmetu kot edinemu nosilcu in ohranjevalcu narodne bitnosti, Trunkove izjave o tolikšni potvorbji plebiscitnega rezultata, da se je obrnil Avstriji v prid...“

Z drugim besedami povedano: Vse, kar je povezovalo koroške Slovence doslej idejno v narodnem življenju na krščanski podlagi, je treba osporavati tudi z navidezno znanstvenimi metodami in dosežki. Marksisti dobro vedo, da pomeni Slomškova pridiga o spoštovanju vere in jezika koroškim Slovincem idejni program, idejno osnovo za celotno kulturno in narodno delo, ki je v naslednjih desetletjih med Slovenci na Koroškem sledilo. Vemo tudi, kaj so slovenski duhovniki — kot Trunk in drugi — koroškemu človeku pomenili. Trunk je bil poleg dr. Lamberta Ehrlicha v plebiscitni dobi eden

prevare, ne več praznote in brezcilnosti, ne več samote, ki človeka preganja kot psa. Ali je morda na svojih ramah nosil zavest krivde svojih prednikov? V čem naj bi sicer bila Borutova krivda, ko ni doživel najtežjih krvavih trenutkov slovenske zgodovine?

Borutova smrt je nov zločin nad narodom in nad njegovo mladino, nad vejami, ki se sušijo, in jih le malo zeleni v luči edine Ideje.

Borut, počivaj v miru. Tudi zločin tvoje smrti bomo odpustili, tudi tega ne bomo pozabili nikoli.

Narod medtem trpi. Trpi in čaka, kdaj mu bo prišlo odrešenje.

najvidnejših zastopnikov koroških Slovencev.

Ne bi se čudil, če bi zapisali v nekaj letih „Kladivarji“ v ostri polemiki s katoliškimi vrstami, da so koroški plebiscit zaigrali slovenski duhovniki na diplomatski ravni, na drugi strani pa s tem, da so se v preteklosti zanimali le za kmečkij življenj, delavskega, ki je odločil pri glasovanju za Avstrijo, pa da so skozi vso zgodovino zanemarjali.

Tudi trdi ev glavnega urednika „Kladiva“, Mirka Messnerja, v okviru koroških kulturnih dni, da bo koroško vprašanje, če bomo gojili še naprej „čitalniško zvrst literature“, rešeno tako, da nas kmalu ne bo več, je naperjena proti Mohorjevi družbi, ki jo vodijo v pretežni meri duhovniki. Gotovo bi marsikatera knjiga vsakoletnega knjižnega daru bila lahko boljše izbrana, vendar živi naše ljudstvo na Koroškem slej ko prej od te vrste slovenske literature. To pričajo tudi številke. Mohorjeva družba ima na Koroškem skoraj 5.000 udov, z udi v inozemstvu pa skupno nad 9.000 članov. Nobena slovenska ustanova v zamejstvu ni v svojih udih tako ukoreninjena kot ravno Mohorjeva družba. Vpliv nobene slovenske kulturne ustanove ne seže tako globoko v narodovo dušo kot delo Mohorjeve družbe.

Zato razumemo, zakaj se zaletava jo ravno marksisti tako močno v to ustanovo. „Naš tednik“ je objavil pred tedni članek „Kluba slovenskih študentov na Dunaju“ z izrazito protikrščansko usmerjenostjo ter napadi na Mohorjevo družbo in slovenske duhovnike. Vem, da je precej študentov tudi v dunajskem klubu, ki nočejo imeti nobenega opravka z marksizmom in ki s člankom, objavljenim v „Našem tedniku“, ne soglašajo. Vendar je prišlo do članka v imenu Kluba dunajskih študentov zato, ker imajo glavno besedo v klubu kladivarji in ker se „Klub slovenskih študentov“ ne diferencira od kladivarjev.

Radikalizem kladivarjev ni samo naroden, ki je do neke mere vsekakor simpatičen, če odmislimo za trenutek njih izbiro sredstev, ampak je ta radikalizem vsaj v enaki meri, verjetno pa v vse večji meri radikalizem kitajske Maove kulturne revolucije. S članki v svojem listu kladivarji nedvomno izpričujejo, da hočejo izpeljati take vrste revolucije med koroškimi Slovenci. Se pravi, hočejo predvsem spodnesti krščanski temelj. Zato so proti poudarjanju in omenjanju idejnih razlik med koroškimi Slovenci, kljub temu, da sami ne zakrivajo svoje ideologije, zato se zaletava jo Mohorjevo družbo. Njihova brezobzirnost v izbiri sredstev pomeni med koroškimi Slovenci hkrati moralno nazadovanje. Kladivarji vzbujajo videz kot da doslej še nihče ni bil na Koroškem narodno tako zaveden kot oni. To je znana taktika monopoliziranja narodnosti ali pa kakega drugega perečega splošnega problema. In ta monopol postane merilo naprednosti in nazadnjaštva.

Marksistično usmerjena skupina študentov si je ustvarila s podrobno socio-ekonomsko in prostorsko analizo nekaterih vasi Južne Koroške svojo idejno in politično osnovo. Nastane ob tem vprašanje po idejni in politični alternativi, konkretno vprašanje: Kakšno je bližnje Narodnega sveta koroških Slovencev ob tem razvoju.

To je po mojem mnenju osrednje vprašanje v zvezi z občinim zborom Narodnega sveta, je to vprašanje, ki je življenjske važnosti za Narodni svet in naše katoliške ustanove.

Dr. Valentin Inzko

“No minar esfuerzos de las naciones en desarrollo”

El presidente Nixon de los Estados Unidos pidió al Congreso la aprobación de tres partidas por 1061 millones de dólares en apoyo a los planes de desarrollo de la América latina, en oportunidad de presentar el presupuesto para el año fiscal 1972-1973. Ello implica un aumento de 274 millones sobre el actual presupuesto.

Para fundamentar su pedido, dijo Nixon en su mensaje: “No debemos minar los esfuerzos de las naciones en desarrollo. Se han equilibrado cuidadosamente las prioridades internas con lo que es esencial en el campo de la cooperación internacional”.

El programa total de asistencia externa propuesto se elevó en 592 millones de dólares. En el capítulo de asistencia a América latina se solicitan 224,5 millones de dólares, 67 menos de lo que se había pedido el año pasado. Sin embargo se aumenta en 337 millones la solicitud de fondos para el Banco Interamericano de Desarrollo, llevando las dos partidas para la institución a los 837 millones de dólares. Toda esta ayuda en conjunto representa el interés que Estados Unidos deposita en el desarrollo de los países del subcontinente.

„Ne minirati naporov narodov v razvoju“

Predsednik Združenih držav Amerike, Richard Nixon, je pozval Kongres, naj odobri tri obroke za 1061 milijonov dolarjev za podporo razvojnih načrtov latinske Amerike, ko je predstavil proračun za davčno dobo 1972-1973. To pomeni zvišanje pomoči v višini 274 milijonov v primerjavi s sedanjim proračunom.

Kot utemeljitev svojega poziva je Nixon dejal: „Ne smemo minirati naporov narodov v razvoju. Pazljivo se je uravnesilo notranje prioritete s tem, kar je nujno na polju mednarodnega sodelovanja.“

Celotni program zunanje pomoči, ki je bil predložen, predstavlja zvišanje asignacij v višini 592 milijonov dolarjev. V poglavju redne pomoči latinski Ameriki znaša predlog 224,5 milijonov dolarjev, kar je 76 milijonov manj kot zadnje leto. Vendar se zviša za 337 milijonov zahtevo fondov za Medameriško razvojno banko, tako da znaša višina obeh obrokov za to ustanovo 837 milijonov dolarjev. Celotna pomoč predstavlja interes, ki ga Združene države polagajo v razvoj držav na subkontinentu.

Ali bo ZSSR intervenirala v Jugoslaviji?

Sulzbergerjeva opozarjanja

Že dvakrat v komaj pol leta je C. L. Sulzberger, znani severnoameriški zunanje-politični časnikar, ki ima velik vpliv odn. dostop do ameriških in drugih zunanje-političnih načrtov in sklepov, v največjem severnoameriškem dnevniku New York Timesu napisal članka, ki sta se tikala politike zahodnega sveta do Jugoslavije in ostalega balkanskega prostora in v katerima ugotavlja, da bo Zahod v slučaju sovjetskega posega na jugoslovanski prostor reagiral samo z običajnim protestom.

Opozovalci razvoja v komunistični Jugoslaviji si tudi ne znajo jasno razložiti takega nezanimanja zahodnega sveta za ta, za celotno vzhodno Sredozemlje strateško važen prostor.

Uganka postaja še večja, ko je pretekli četrtek, 20. t. m., Sulzberger v novem članku v New York Timesu spet pisal o komunistični Jugoslaviji in sedaj že tretjič ponovil več ali manj iste trditve o reakciji zahodnega sveta v primeru sovjetske intervencije.

O usodi Slovenije se bo odločalo v Zagrebu?

O apetitu nekaterih ustaško usmerjenih Hrvatov po slovenskem ozemlju (po Kopru, Piranu in sploh vsej slovenski obali) smo že poročali v „Svobodni Sloveniji“. Tudi smo poročali o načrtih poglavnikar dr. Pavelića, ki je bil pripravljen razdeliti Slovenijo med Italijane in Madžare. Prav tako smo morali z žalostjo zapisati, da hrvatski cerkveni krogi nočejo slovenski večini v Razkrižju dovoliti slovenske službe božje.

V zadnjem času pa smo dobili nov suneč s strani hrvatskega publicista Matije Kovačića, ki je v „Hrvatski reviji“ (letnik XX., str. 1107) grdo napadel vodilne slovenske politične delavce ter tudi zapisal, „da se bo o Sloveniji in njeni usodi odločalo tudi v Zagrebu, ko bo Jugoslavija izgnila. V Evropi ni mogoč kak nov Pakistan.“

Zoper to megalomansko pisanje, ki izvira iz miselnosti nekaterih (nikakor ne večine) Hrvatov, da smo Slovenci nekaj „planinski Hrvati“ in da moramo biti zato slepo pokorni ustaškimi voditeljem, je „Vestnik“, glasilo naših zavodnih slovenskih protikomunističnih borcev, takole odgovoril:

„G. Kovačiću moramo povedati; na

V članku razpravlja o „uspehih sovjetske zunanje politike v letu 1971“ ter v odstavkih, v katerih med drugim ugotavlja, da je za Mosko ves zahodni evropski prostor vojaško varno področje, piše v Jugoslaviji dobesedno naslednje:

„Edina nevarna točka v Evropi je Jugoslavija, kjer ima Tito težave z nacionalističnimi gibanji. Tito je že skoraj osemdeset let star in verjetno po izginotju njegovega prestižnega glasu sredobežnih sil ne bo mogoče več kontrolirati. V takem primeru bi Kremenelj s svojo še vedno operativno Brežnjevo doktrino prav gotovo zaščitil svoje pristaše v Jugoslaviji. Malo je verjetno, da bi Zahod napravil kaj drugega, kakor samo ustno protestiral.“

Nekateri pravijo, da Sulzbergerjevo pisanje naravnost vabi sovjetce na intervencijo v Jugoslaviji. Ali pa morda pomeni vztrajno opozarjanje ameriški vladi, da bo v danem trenutku pozitivno reagirala?

glas in odločno, da bodo o Sloveniji, njeni usodi in njeni politiki odločali samo Slovenci, če Jugoslavija ostane ali ne. Do danes ni sicer še nobenemu Slovincu prišla na misel takšna politična rešitev, kot je v Pakistanu. Pa če bi tudi prišla, je to čisto samo slovenska zadeva. Kakor se mi Slovenci prav nič ne vtikamo v hrvatske politične načrte, tako želimo, da se tudi Hrvati in vsi ostali narodji sveta ne vtikajo v naše načrte. Ne razumemo, zakaj smatra g. Kovačić za potrebno, da tako nebratsko in izzivalno piše o Slovencih in o velikih slovenskih možeh.“

Popolnoma soglašamo s tem odločnim pa dostojanstvenim odgovorom, ki je vreden naših junaških protikomunističnih borcev. Da, o slovenski usodi bomo odločali Slovenci sami; v Zagrebu pa naj odločajo o hrvatski, v Beogradu o srbski, na Dunaju o avstrijski usodi, itd.

Pisanje raznih Kovačićev, Iliničev in podobnih pa ne sme motiti dobrih odnosov med Slovenci in Hrvati. Kajti dobro nam je znano, da ogromna večina Hrvatov odklanja take protislovenske izbruhe.

„MALI PARTIJSKI KONGRES“ V BEOGRADU

Priloge za politične procese

Jugoslovanski komunistični diktator Tito je v torek, 25. t. m. sklical v Beograd zasedanje „malega partijskega kongresa“, ki se ga je udeležilo 400 partijskih delegatov iz vseh jugoslovanskih socialističnih republik.

Pred tem so bili po vsej državi vrhunski partijski sestanki, na katerih so pripravljali material za obdelavo na kongresu. Namen kongresa, kakor je izjavil Tito, je „odobriti akcijski program za ideološki razvoj v državi“, ki jo pretresajo težki nacionalni in drugi problemi.

Drug važen namen tega kongresa bo poskušati najti zdravilo za jugoslovansko propadajoče gospodarstvo.

Za glavnega govornika na kongresu je bil napovedan diktator Tito, ki bo letošnjega maja izpolnil 80 let. V govoru, ki so mu ga pripravili vodilni partiji, je imel Tito namen znova povzati partijo na enotnost in na odločen odpor proti „razrednemu sovražniku znotraj in zunaj države.“

Že prej, posebno pa še ob decembarskih dogodkih na Hrvaškem in po drugih jugoslovanskih socialističnih republikah, so se v jugoslovanski partiji začele pojavljati zahteve po obnovitvi stroge centralistične kontrole celotnega družbenega življenja v Jugoslaviji, v kateri naj bi policija znova igrala odločilno vlogo, kakor za časa Rankovića. Druga partijska struja, ki, kakor kaže, ostaja v manjšini, pa se še vedno zavzema za nadaljevanje politike decentralizacije gospodarskega in političnega življenja v državi, ne da bi pri tem partija kot taka izgubila svojo vodilno vlogo. Ne v tej drugi, še manj pa v prej omenjeni prvi struji v partiji ni govora o najmanjši resnični demokratizaciji v Jugoslaviji.

Vsekakor bo temu „malemu partijskemu kongresu“ sledila doba silovite partijske kampanje v vseh šestih socialističnih republikah proti „razrednemu sovražniku“, ki je skupni imenovalec za vse nepartijske prebivalstvo države, in obdobje stroge gospodarske in finančne discipline, spet za vse nepartijsko prebivalstvo.

Nekateri partijski veljaki so javno izjavili, da bo treba predvsem na Hrvaškem „to kampanjo temeljito izpeljati in odpraviti ostanke nacionalizma in sovražnosti proti Srbom.“

Čistka, ki jo je partija zlasti na Hrvaškem začela že konec decembra, je bila izpeljana z vso temeljitostjo, od najvišjih partijskih vrhov do najnižjih njenih slojev. Na stotine partijskih veljakov je ali „prostovoljno“ odstopilo ali pa so bili odstavljani, tako iz partije, kakor iz vladnih, parlamentarnih in drugih položajev. Titu lojalna hrvaška policija je aretirala na stotine ljudi, med njimi veliko študentov ter pričakujejo, da se bodo po koncu „malega partijskega kongresa“ začeli znova politični procesi proti nasprotnikom režima.

ČUENLAJ SE UTRJUJE

PRVA POSMRтна REHABILITACIJA NA KITAJSKEM

Smrt in veličasten pogreb kitajskega zunanjega ministra Čen-jija sta na najbolj enostaven način rešila eno največjih skrivnosti kitajske politike. Čen-ji, eden od šefov tkim. „dolgega pohoda“, star Čuenlajev prijatelj, je prevzel zunanje ministrstvo leta 1958 iz rok Čuenlaja samega, ki je takrat postal šef kitajske vlade. Ostal je na svojem mestu vse do znane „kulturne revolucije“, ko se je o njegovi osebi začelo vedno manj govoriti, dokler ni ostal popolnoma pozabljen, tako v političnem vodstvu kitajske partije kakor v samem zunanjem ministrstvu. Kitajske zunanje zadeve je upravljal Čipeng-fej, kot „začasni“ zunanji minister, pod Čuenlajevim vodstvom.

Čen-ji se je v javnosti znova pojavil 1. maja 1971, toda ne več kot zunanji minister, temveč kot podpredsednik partijske vojaške komisije. Šele sedaj, po smrti, so ga v Pekingu rehabilitirali.

Letošnjega 6. januarja je umrl za rakom, komaj 70 let star. Pogreba sta se poleg drugih kitajskih komunističnih veljakov udeležila tudi Maocetung in Čuenlaj. Ta zadnji je v nagrobnem govoru imenoval Čen-jija „zvestega borca kitajskega ljudstva.“ Čen-ji se je tako spremenil v prvega kitajskega

Kljub novemu policijskemu preganjanju in postritvi režima po vsej državi jugoslovanski partiji ne bo uspelo odpraviti razlik in teženj posameznih republik. Na Hrvaškem je pregon nekaterih partijskih vodij, ki so bili prisiljeni podati ostavke, spremenil le-te v „narodne heroje“ ter so si pridobili simpatije tudi med nepartijskim prebivalstvom. V nekaterih slojih hrvaškega prebivalstva prikazujejo čistke, ki jih izvaja partija, kot „novo zmago hrvaškega šovinizma“, dasi drugi poudarjajo, da ostaja lojalnost hrvaške partije kot take do celotne jugoslovanske KP ves čas nespremenjena. Prav ta lojalnost zahteva čistko v hrvaških partijskih vrstah tistih hrvaških partijskih elementov, ki „so bili“, kakor je izjavil Tito, „preveč tolerantni do nacionalističnih teženj v njihovi republiki.“

Na „malem partijskem kongresu“ so imeli v načrtu tudi razpravo o obupnem gospodarskem stanju v državi. Jugoslovanski partijski gospodarski „strokovnjaki“ ne najdejo poti, kako bi se ubranili vedno večji inflaciji, ki je larsko leto dosegla več kot šestnaest odstotkov. Silovito je tudi narasel državni proračunski deficit ter menilo, da bodo jugoslovanski gospodarski in finančni kaos vsaj deloma uredili s strogo finančno in investicijsko disciplino. Opazovalci ugotavljajo, da bi bilo v tem oziru marsikaj mogoče napraviti, če bi ta „finančna in investicijska disciplina“ veljala tudi za vodilni partijski novi razred.

Štiri nove članice SET-a

Heath: „Konec in začetek...“

Minulo soboto, 22. t. m. so v Bruslju v Belgiji Anglija, Irska, Norveška in Danska podpisale svoje včlanjenje v Skupni evropski trg. Dosedanja šestčlanska zahodnoevropska gospodarska organizacija se je tako razširila na deset članov in predstavlja silo, ki je v gospodarskem oziru skoro enakovredna severnoameriški, sovjetsko pa prekaša. Pogodba o včlanjenju omenjenih štirih držav bo stopila v veljavo 1. januarja prihodnjega leta.

Novi Skupni evropski trg 10 držav bo štel 225 milijonov ljudi s skupnim bruto narodnim dohodkom 565 tisoč milijonov dolarjev.

Britanski predsednik Edward Heath je v svojem govoru pred 450 evropskimi političnimi in gospodarskimi osebami, k so se zbrale v novo zgrajeni konferenčni dvorani v palači Egmont iz 18. stoletja, med drugim izjavil:

„Podpis včlanjenja pomeni konec in začetek. Pomeni konec razdeljenosti, ki je škodovala Evropi stoletja in pomeni začetek nove dobe v graditvi nove in večje Združene Evrope.“

Mednarodni teden

Severnoameriški predsednik Nixon je v letošnjem nastopnem govoru v ameriškem kongresu objavil, da bo ameriški obrambni proračun od sedanjih 76.000 milijonov dolarjev zvišan za nedoločeno vsoto, „v glavnem za modernizacijo pomorske nuklearne oborožitve.“ Dokler ZSSR ne bo pristala na obojestransko razorožitev, „tako dolgo moramo ohranjanj svojo vojaško silo, ki je potrebna za onemogočenje vojne,“ je izjavil Nixon.

Zaradi pritiska opozicije, ki je dosegla, da je tudi čilski senat obsodil Allendejevega osebnega prijatelja, bivšega čilskega notranjega ministra Toho, da je kršil ustavo, je vsa Allendejeva vlada odstopila. Allende sedaj skuša „razširiti“ svojo vlado z vključitvijo levičarskega dela čilskih radikalov in levičarskega dela čilskih krščanskih demokratov.

ZSSR je poslala v Hanoi več svojih letalskih strokovnjakov, ki sedaj z vso hitrostjo pomagajo severnim Vietnamcem graditi protiletalska oporišča okoli Hanoja. Prav tako je ZSSR začela graditi protiletalski obroč okoli Damaska v Siriji, kakor je podobne protiletalske obrambne naprave zgradila okoli Kaira, Aleksandrije in jeza pri Aswanu v Egiptu.

Ameriški senator Mansfield je v zunanje-političnem senatnem odboru izjavil, da sta Laos in Kambodža „v nevarnosti komunistične ugrabitve“, da pa „ZDA zato ne smejo okrepiti njuni vojski ali pa finančno še bolj podpreti obe ogroženi državi.“

Ne napredujmo tako, da bomo iz mladih postali stari, temveč tako, da bo vedno bolj rastle naša mladost.

Sv. Avguštin, In Psalmos, 131,1.

Ukrajinski odpor sovjetskemu režimu

PRAVDA NAPADA UKRAJINSKE NARODNJAKE

V Ukrajini je v drugi polovici lanskega leta prišlo do novega razmaha odpora proti sovjetskemu režimu. Nekateri opazovalci razmer v Sovjetski zvezi pripisujejo vzrok ukrajinskega odpora delu tujih agentov, predvsem kitajskih, kar potem ceneni senzacionalistični tisk, tudi v slovenski emigraciji, nekritično ponatiskuje.

V ukrajinskih emigrantskih krogih odklanjajo možnost delovanja kitajskih agentov med njihovimi rojaki v domovini. Ukrajinec doma in v emigraciji ne sprejema komunistične ponujene roke, tudi če prihaja od trenutnih nasprotnikov sovjetskega režima, ki dolga desetletja tlačijo njegov narod. Razvoj znotraj multinacionalne Sovjetske zveze gre namreč podobno pot, kakor v multinacionalni komunistični Jugoslaviji.

Vzporedno z izbruhom izgredov v komunistični Jugoslaviji v drugi polovici lanskega leta so se tudi v Ukrajini začeli novi protisovjetski premiki, ki so prisilili sovjetski režim, da je z železno pestjo znova udaril po ukrajinskem narodu.

Sovjetska policija se je dolgo pripravljala in končno izvedla pogrome

v Kijevu, v Lvovu in drugih ukrajinskih mestih ter aretirala večje število ukrajinskih narodnjakov. Vse aretirance so obtožili „nacionalnih akcij proti sovjetski državi“ na podlagi zadevnega kriminalnega zakona.

Med aretiranimi v Kijevu je tudi znani ukrajinski literarni kritik Ivan Svi lcyňny.

Sovjetsko partijsko glasilo „Pravda“ je v poročilu o plenumu ukrajinske komunistične partije v Lvovu zapisalo, da „nekateri partijske organizacije niso dovolj pazile na razvoj v Ukrajini ter so se vse pre malo trudile za uničenje nacionalističnih teženj med prebivalstvom.“

„Pravda“ nadalje trdi, da je „nedopustno, da celo znanstveniki in profesorji na visokih vzgojnih zavodih branijo in ščitijo ukrajinske buržojske nacionalistične ideologe.“

Šef ukrajinske komunistične partije Pjotr Šestelj je nedavno silovito napadel „ukrajinske nacionaliste“, ker da so se „v svoji protisovjetski mrznji povežali z judovskimi organizacijami in drugimi etniškimi skupinami protirevolucionarnih nacionalistov v tujini za boj proti sovjetski državi.“

Iz življenja in dogajanja v Argentini

JANUARSKI REKORDI

Za nikogar ni bilo presenečenja, ko so v ponedeljek 24. večerniki prinesli novice, da je tekem prvih treh tednov januarja draginja narasla že za 10%. Čeprav statistike niso uradne, so pa pravilne in razni uradni forumi so jih potrdili. To bi pomenilo, da je v dobi 12 mesecev, to je v primerjavi z januarjem 1971, draginja narasla za 45%, kar je go'ovo absolutni rekord v zadnjih časih, ko inflacija ni kaj pohlevna. Ni manjkalo političnih oportunistov, ki so v kritikah na vlado navajali, da je to „svetovni rekord“. Če je to res, (kar je težko ugotoviti), potem je Argentina k svojim številnim veselim in žalostnim rekordom dodala novega.

Nenehna rast cen je karakteristika te tretje in menda zadnje dobe revolucionarne vlade, saj ima vlada proti predvidevanju z gospodarstvom večjo skrb kot pa s političnimi strankami in formacijami. In tudi ljudstvo na splošno se bolj zanima za ceno vsakdanjega kruha kot pa za „večne“ politike, ki iz obnovljenih komitejev meče že neštetokrat obrabljene fraze. Srednje in nižje sloje je na primer neštetokrat bolj zadelo in zanimalo to, da se je januarja astronomsko dvignila cena mesu, in da tej povišici nihče ne

najde prave razlage, kot pa to, da je politična formacija „Nova sila“, ki jo idejno vodi bivši ekonomski minister iz časa predsednika Frondizija, Alvaro Alsogaray, objavila svoj program, v katerem napoveduje narodu (če jo bo ta volil, seveda), zlato bodočnost.

Kar se tiče cen, je vlada sklenila maksimirati nekatere sektorje v prodaji mesa, in zagrozila da bo segla po uvozu, če bodo domači izdelki umetno rastle na cenah. Seveda je žalostno tudi to, da takim grožnjam kupci ne verjamejo, prodajalci se jih pa ne bojijo. Vlada bo morala ostro poseči v tržno delovanje v sektorju prehrane, če bo hotela s podobnimi ukrepi vzpostaviti red in zavreti inflacijo. A to je le zdravilo v sili.

Ima pa vlada tudi skrbi na drugih poljih. Večkrat smo poudarjali, da je glavni cilj sedanje etape Arg. revolucije, v vsaj relativnem miru in redu pripeljati državo do institucionalizacije. To pa bo mogoče le v sporazumu s političnimi silami, s sindikati in seveda z vojaško zaslombo. Vendar se je pokazalo, da pot ni tako enostavna. Delavci ne ubogajo sindikalistov, člani raznih strank ne poslušajo vodilnih kadrov in vojska le s težavo drži enotno pozicijo spričo kritičnega položaja.

ekstremistične linije. Po izbruhu kulturne revolucije so ga najprej označili za oportunisto, nato pa napadli kot prijatelja bivšega predsednika Liu Šaočija. Nihče se mu ni upal več približati ter je padel v popolno pozabo.

Dejstvo, da je bil po svoji smrti rehabilitiran, ima določen pomen. Z njegovo rehabilitacijo se obnavlja vsa kitajska zunanja politika od leta 1958 naprej: tako zunanja politika mirnega sožitja pred letom 1958, kakor politika ostrih odnosov do ZDA in ZSSR v šestdesetih letih, vključivši končno odprtje proti ZDA, ki se je začelo v začetku 1970.

Oče te kitajske zunanje politike je Čuenlaj ter vse kaže, da bo osebno prevzel vodstvo zunanjega ministrstva. Sprevrjel se je v enega najmočnejših kitajskih veljakov, odkar je Linpiao izginil s kitajske politične pozornice.

Vrhovno vodstvo kitajske komunistične partije se je v celoti spremenilo. Na vrhu sta ostala Maocetung in Čuenlaj; Linpiao je padel v nemilost; Čen-pota, Maocetungov tajnik in ideolog kulturne revolucije, je bil odstranjen; Kang-šeng, teoretik polemike proti sovjetskemu komunizmu, je tudi izginil. Teh pet oseb je tvorilo stalni politbiro kitajske KP, ki šteje 16 članov. Štirje od teh, vsi vojaki, so kakor kaže, izgubili življenje ob enem z Linpiao in lanskega septembra v letu. Vsi, ki so ostali, pa so Čuenlajevi osebni prijatelji.

Kakor smo svojčas poročali, so se slavnosti odkritja spomenika ukrajinskega pesnika svobode ševčenka v Buenos Airesu udeleževali tudi Slovenci. Severnoameriško veleposlanstvo je za konec slavnosti priredilo v rezidenci v Palermu zaskusko, ki so se udeležili tudi slovenski predstavniki.

Severnoameriški veleposlanik v Argentini John Davis Lodge se je ob tej priliki fotografiral s slovensko skupino. Z ameriškega veleposlanstva smo dobili zgornjo fotografijo. Od leve na desno stojijo: podpredsednik SKD-SLS za Argentino Pavel Fajdga z gospo, predsednik Zedinjene Slovenije Božo Stariha z gospo, severnoameriški veleposlanik v Argentini John Davis Lodge, dirigent slovenskega pevskega zbora „Gallus“ dr. Julij Savelli z gospo in član Narodnega odbora za Slovenijo dr. Tine Debeljak.

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — V ljubljanski operi so 14. januarja uprizorili v krstni predstavi Kozinov balet „Gorenjske bajke“. Bajke je izvedla baletna šola z avda za glasbeno in baletno izobraževanje.

LJUBLJANA — Na ljubljanski univerzi je 28. decembra promoviralo za doktorje znanosti sedem znanstvenikov: Draško Vilfan s področja preventivne medicine, Lev Milčinski iz psihiatrije, Ziva Majhen iz patološke fiziologije, Boris Klun iz nevrokirurgije, Branislav Cvetko iz nevropsihiatrije, doktorja kemijskih znanosti sta postala Franc Lazzarini in Miloš Komac, Franc Bernot pa je doktor geografskih znanosti. Na univerzi v Ljubljani je dosedaj tako doktoriral 1257 znanstvenikov.

KRANJ — V galeriji Prešernovega muzeja so odprli razstavo o pisatelju Janezu Jalnu. Pripravili so jo ob 80-letnici pisateljevega rojstva, ki je umrl pred šestimi leti. Gradivo je zbral in uredil Črtomir Zorec ter prikazuje delo in življenje pripovednika od rojstva na Rodinah pod Stolom do smrti na Ljubnem. Pisatelj Jalen je znan po svojih povestih Trop brez zvoncev, Ovčar Marko in Bobri; ter po nekaterih dramah. Manj znano pa je, da je napisal tudi scenarij za prvi slovenski film Triglavske strmine, ki ga je posnel pred kratkim umrli Metod Badjura.

LJUBLJANA — Slovenska Matica je založila in izdala tri nove knjige. Prva je Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike; uredil ga je Fran Domanjko. Drugi dve deli pa sta za knjigo prirejene doktorski disertaciji, prva Jožeta Sivca „Opera v stanovskem gledališču od leta 1970 do 1861“ ter druga Branka Berčiča „Mladost Ivana Tavčarja“.

VRTOJBA. — Kmetijski kombinat Vipava, ki je nastal z združitvijo novogoriške in vipavske zadruge, je zgradil med Vrtojbo in Šempetrom veliko hladilnico. Hladilnica bo mogla sprejeti kar 250 vagonov blaga. To hladilnico, ki je stala 12 milijonov dinarjev, so zgradili zaradi potrebe. Kmetijski kombinat, ki je uredil nekaj sto hektarski nasad breskev in hrušk, je do slej moral prodajati takoj trgovcem po cenah, ki so komaj krile produkcijske stroške.

LJUBLJANA. — Rudniki so ustavili dobave premoga železnici, zaloge pa so zelo majhne. Tako so 22. dec. imeli v Novem mestu premoga za en dan, v Novi Gorici pa za poldrugi dan.

NAŠA MLADINA V LETU 1971

Nekaj svetlih točk

Mnogokrat se v zadnjih časih lahko sliši pritoževanje, češ, da naša mladina ni več tako delavna kakor včasih, da njeno organizacijsko življenje nima nekdanjega bogastva, sploh, da smisel za skupnost pri mlajših upada. Res je, da so v mladinskem delovanju marsikateri pomanjkljivosti, a to ni odločilen znak ne za sedanjost, še manj za bodočnost. Sploh pa, če pregledamo delovanje mladinskih organizacij skozi leto, bomo morali priznati, da je, kljub napakam, mnogo svetlih točk, ki budijo upanje za bodočnost.

Pri tem se moramo zavedati položaja naše mladine. Pregledati moramo današnje posebne okolnosti in pa njene težnje. Način dela, ki je bil odličen v začetkih naše skupnosti, je danes že preživet. Pojavljajo se zahteve po novih metodah, drugačnih oblikah. Tega se morajo tisti, ki z mladino delajo, dobro zavedati. Iskati novih poti, po katerih bo večno mlado navdušenje našlo najprimernejši izhod za svoje težnje.

Kakor so se mladinske organizacije preuredile v zvezo odsekov, da v vsakem okraju delujejo odseki in krožki, tako bi sedaj bilo treba najti dela, da se precej zastalo delo po okrajih poži in poveže z ostalimi v močno enotno, ki bo sodelovala v veselje vsem, zlasti pa mladini sami.

Debate in večeri

Pa pogledajmo delo zveze v preteklem letu. Najprej naj omenimo, da so bile za našo mladino že meseca marca du-

Zavod za cene je odobril 24. novembra povišanje cen premoga za 20%. Pristavil pa je, da to povišanje velja za transportna podjetja in elektrogospodarstvo le, če to ne pogojuje povišanje tarif na železnici in v elektrogospodarstvu. Slovenske železnice ne morejo kriti povečanje cene premoga brez zvišanih tarif. Rudniki ne dobavljajo več premoga in železnica pa je pretila z ustavitvijo prometa.

ŠMARJE PRI JELŠAH — V osmem razredu osnovne šole se je 10. januarja med prvo učno uro zrušila četrta stropa; debelo tramovje je padlo samo 30 cm stran od prvih učencev. Stavba je bila zgrajena pred 100 leti za potrebe sodstva, obnovili pa so jo predlanskim, toda nihče ni pregledal lesenih tramov. Učenci so se rešili prav na čudežen način. Ker je tramovje in omet zabarikadiral vrata, so jih rešili skozi odprtino v stropu.

ŠENTILJ. — Čez mejni prehod v Šentilju je prišlo samo 22. decembra na božične počitnice kar 100.000 jugoslovanskih delavcev v Nemčiji. Vendar pa je letos obisk precej manjši, kot so pričakovali.

UMRLI SO

od 24. dec. do 31. dec. 1971.

LJUBLJANA: Rozi Gazvoda r. Gornik; Anton Pleško, krojač; Daki Semič ml.; Marija Pirman r. Boštjančič; Janez Fink; Slavko Repe; Franciška Frank, 79; Stane Šolinc; Tilka Anžur; Angela More; Hermina Tavčar; Angela Bradeška r. Šurk; Ivan Bele; Viktor Divjak, upok. železničar; Vinko Artič, upok. slaščičar; Franc Pogačar; Vladimir Vadnov; Julija Mandeljc r. Benedik, 87; Justa Namre r. Celarc; Anton Kovač, 84; Borut Kardejl, inž. arh.; Marija Šeme r. Mehle; Jernej Zupanc.

RAZNI KRAJI: Miha Molan, rud. tehnik, Senovo; Anton Krmelj, Delnice; Franc Kosce, Starinov ata, 95, Mengeš; Beti Kuhar, upok. učiteljica, Polje; Janez Pečar, Kranj; Ana Podgornik, r. Zorc, 74, Kranj; Albert Kamnikar, 88, Javornik; Lucijan Červenka, Koper; Ivan Štefančič, minarski mojster, Celje; Franc Zupančič, Zavrč; Stanislav Dimnik, Mengeš; Milica Rajej, Celje; Marija Umek, Notranje Gorice; dr. Julius Murgel, primarij nekdanje bolnice v Krškem, Trbovlje; Ana Marija Miniuss; r. Černigoi, Dobravlj; Janez Nemanic, 85, Dragomlja vas; Janez Cerar, tekt. tehnik, Radovljica; Antonija Šabec r. Žele, Prestranek; Brigita Kozamernik, Dolnice; Terezija Turk r. Semenik, Klanec pri Kozini; Slavko Miklavc, Griže; Alojzija Čuk r. Mahnič, Postojna; Konrad Zaberl, Rogaska Slatina; Franc Šek, koroški borec, Celje; Vladimir Barišič, Maribor; Jakob Hlebš, Sp. Hrušiča; Ani Lajh r. Černe, Ptuj; Lojzka Šink r. Dolenc, Škofja Loka; Ivana Krvina, 76, Dolenja vas; Štefan Varl, Kranj; Alojzija Pinni r. Kuljat, Vrtojba; Ivana Martinšek r. Špunt, Kresnice.

Goriška in Primorska

Dvojezični napisi

Beležiti moramo razveseljivo dejstvo, da so se v zadnjem času pojavili mnogi dvojezični napisi na Tržaškem. Tako je devinsko-nabrežinska občina postavila povsod lepe dvojezične napise, tudi tam, kjer jih še ni bilo, kot npr. v Sosljanu in v Nabrežini. Table so velike in napisi točni. Tudi tržaška pokrajina je v smislu sporazuma, ki so ga podpisale stranke leve sredine in Slovenska skupnost, začela postavljati prve dvojezične napise. To je sicer le začetek, saj bodo morali postaviti polagoma napise na vseh pokrajinskih cestah na Tržaškem. Moramo pa žal omeniti, da je pokrajinska uprava postavila vrsto zgrešenih napisov z imeni slovenskih vasi. Tako piše na dvojezični tabli v Gabrovcu in v Bajti „Sgonik“ namesto Zgonik, na neki tabli pa piše kar „Brisce“. Pokrajinska uprava naj zamenja table z zgrešenimi imeni naših krajev; v bodoče pa naj postavlja tudi nekoliko večje table, da bo tako avtomobilist kot pešec lahko brez težav razbral ime kraja.

Poimenovanje goriških višjih srednjih šol

Kot je ravnatelj dr. Mihael Rožič sporočil profesorjem, zbranim na ocenjevalni konferenci za prvo tromesečje, je državni predsednik z dekretom dne 18. oktobra 1971 odobril prošnjo profesorskega zbora o poimenovanju slovenskega učiteljskega in višje gimnazije-liceja s slovenskim učnim jezikom

Ekumenska izdaja sv. pisma

Slovenska izdaja za katoličane in evangeličane

Že med zadnjim cerkvenim zborom so slovenski izseljenski duhovniki predlagali, naj bi mednarodna Biblična družba izdala slovensko sv. pismo, ki bi ga lahko uporabljali katoličani in evangeličani. Obrnili so se na mariborskega škofa dr. M. Držečnika, ki je zadnji kdaj celotno sv. pismo (1959). Škof je takoj vprašal za mnenje rimsko Tajništvo za edinstvo kristjanov. Odgovoril mu je sam predsednik kard. Bea, da nima nič proti taki izdaji. V pogovoru med katoliškimi in evangeličanskimi strokovnjaki za sv. pismo so se sporazumeli glede opomb, ki naj bi jih v skrajšani obliki prevzeli iz takoičmenovane „jeruzalemske“ izdaje. Vendar pa se je takrat (1965) zataknilo glede tiska: Biblična družba ni hotela pristati, da bi sv. pismo tiskali v Slove-

v Gorici. Učiteljske se bo imenovalo po Simonu Gregorčiču, gimnazija-licej pa po Primožu Trubarju.

Tako sta ti dve naši najvišji šolski ustanovi v Gorici dobili svoji imeni. Ne bosta več „otroka brez imena“, kot sta bili doslej. Goriški Slovenci so hvaležni obema profesorskima zboroma z ravnateljem na čelu, da sta zadevo o poimenovanju obeh šol predložila v Rimu, državnim oblastem pa da so prošnjo ugodno rešile.

Tržaški oktet v Bazovici

V četrtek, na praznik Gospodovega razglasenja, je imel Tržaški oktet samostojen celovečerni nastop v bazoviški kino dvorani. Program je bil skrbno in posrečeno izbran in je občinstvu, ki je napolnilo dvorano, zelo ugajal. Ni štedilo s ploskanjem ter je po koncertu večkrat priklicalo pred zastor mlade in odlične izvajalce tujih in naših narodnih ter umetnih pesmi.

Nastop Tržaškega okteta je povsem uspel in bo gotovo koristen za nadaljnjo rast in izpopolnjevanje tega mladega ansambla.

Pred nastopom Tržaškega okteta je ob spremstvu igralnega ansambla Kondor zapel nekaj božičnih pesmi mladinski zbor „Slomšek“ pod vodstvom prof. Eljane Zajčeve. Zborček sam smo imeli priložnost poslušati že na raznih prireditvah in domačih slovenskih večerih kakor tudi ansambel Kondor. Oba s' alno rasteja v kvaliteti in veliko obetata pod skrbnim vodstvom glasbene šole Slomškovega doma.

niji, ker ima v Londonu svojo tiskarno in bi bili tam stroški veliko manjši.

Letos pa se je stvar spet premaknila. V začetku novembra je mariborskega škofa obiskal predstavnik Biblične družbe iz Beograda; sporazumela sta se v glavnih obrisih. Ob koncu novembra je bil nato v Ljubljani sestanek, ki sta se ga udeležila dva višja zastopnika Biblične družbe iz Züricha in Münchena. Dogovorili so se, da bodo tiskali sv. pismo v Sloveniji in sicer na tako tankem papirju, da bo celotno sv. pismo v eni sami knjigi. Opombe bosta oskrbela dr. A. Aleksič in evangeličanski pastor Miselj. Knjiga bo izšla verjetno čez dobro leto dni in bo stala zelo malo: okoli 40 dinarjev, ker bo različno krila Biblična družba.

stanek. Letošnji predavatelji in snov njihovih govorov so bili sledeči: Božo Stariha (O vtisih s potovanja po Evropi in Ameriki), p. Alojzij Kukovica (Mamila, droge...), g. Jože Škerbec (O tretjem svetu), Miloš Stare (O dogodkih pred 26 leti), g. Franc Urbanija (Odnos mladega človeka do vere), Pavle Rant (O današnjih srečanjih z mladino), Joža Omahna in Rudi Bras (razgovor o pevsko-glasbenem festivalu), Miloš Stare (29. oktober in slovenska mladina), ter dr. Franček Prijatelj (Evropa danes in njena mladina).

Mladinski sestanki so bili tudi po okrajih, vendar je tu ponekod bilo delovanje precej razvito, drugod pa manj, ali ga sploh ni bilo.

Mladinski dnevi, festival in še kaj

Po številnih okrajih je že dolga leta navada, da mladina organizira enkrat na leto svoj dan. Ta navada prodira tudi v nove odseke in krožke, in je gotovo pozitiven izraz mladinskega delovanja. Prerado se namreč zgodi, da kadar niso bili pripravljene, ali morda ni bilo sodelovanja s strani članstva, se tak mladinski praznik omeji na par nastopov, športno tekmovanje, pa ples zvečer in nič več. A slika ni povsod tako porazna.

V preteklem letu je svoje dneve organizirala mladina iz Berzateguija, Carapachaya, Castelarja, Ramos Mejije, San Justa, San Martina in Slovenske vasi. Seveda je bil 7. novembra na Pristavi že tradicionalni skupni mladinski dan.

V mladinsko delovanje spada tudi pevsko-glasbeni festival. 14. avgusta je na odru Slovenske hiše 65 fantov in

Vsak teden ena

STARKA ZA VASJO

Srečko Kosovel

*Lačni otroci ležijo na senu,
burja vikra skozi lino
pod nizkim, sivim čelom hiše —
noč je pokrila ravnino.*

*Mali sanja: droben krompirček,
ne eden — polna skleda.
Tih stopa za temno vasjo
raztrgana sivka Beda.*

*Drugi sanja: krompirček v obliki
mrzle ročice ogreje.
Tih stopa za hišami
in se ledeno zasmije.*

*Tretji, četrti in peti in vsi —
tisoč in več — jaz ne morem spati.
Ničesar nimam in vendar mislim:
vse, o vse bi vam moral dati!*

Pred dvajsetimi leti v "Svobodni Sloveniji"

24. januarja 1952 — št. 4

Škof Gregorij Rožman

POZDRAV SLOVENCEM V ARG.

Nas v tujini bi morala skupna uroda še mnogo bolj povezati med seboj kot smo bili povezani v domovini. Kamor koli pa pridem med rojake, tožijo nekateri, da je premalo edinosti med nami, da se delimo v struje in se razhajamo v razne smeri, da ni dovolj enotnosti v načrtih in metodah, s tem pa slabimo itak dovolj šibke svoje sile. Ne bi bilo nič izrednega, ako bi se neednost, ki je že doma bilo dovolj med nami, v begunstvu še povečala. Neednost je simptomatičen pojav v vsaki emigraciji, v politični, še bolj pa v gospodarski. Ne zdi se mi preveč čvegana trditve, da je slovenska emigracija še najmanj razklana, mnoge druge narodnosti še bolj trpijo na boleznih neednosti.

Pa to spoznanje nas ne izgovarja krivde... Opozoriti pa hočem na en vzrok, ki ga moremo popolnoma odstraniti, če hočemo, da bi medsebojne odnose bistveno zboljšali in možnost skupnega delovanja in trpljenja za isti cilj povečali. Ta vzrok je: pomanjkanje osebnega spoštovanja... Vsi naši medsebojni odnosi naj stoji na spoštovanju osebnosti, potem upam, da nas bodo različna gledanja, različna mnenja, različni značaji ločili sicer v skupine, a ne več v sovražne skupine, ker bo spoštovanje, ki stoji nad vse, vezalo vse skupine v družbo in je ne več razbijalo v drobce.

Za konec naj omenimo tudi še, da precejšnje število mladih fantov deluje v raznih panogah (šport, pisanje, odrsko nastopanje) v okviru obeh naših zavodov, to sta škofov zavod v Adroguje in pa Baragovo misijonišče v Slovenski vasi.

Kar pa se tiče športnih dni, so bili v preteklem letu res na nizki stopnji. Moramo omeniti slabo organizacijo, razne pomanjkljivosti (pri nogometu) in pa da lahkoatletskega turnirja sploh ni bilo. Prihodnja leta mora biti priprava boljša.

To naj bi bila majhna slika delovanja mladine v letu 1971, ki, kakor je razvidno, ni bilo majhno. Vendar upamo, za dobro vseh, da bo letos izpopolnjeno in še bolj pozitivno.

Na osrednjem mladinskem dnevu, ki je bil na Pristavi 7. novembra 1971, je ponovno vzbudila pozornost, in osvojila gledavce številna folklorna skupina s Pristave, pod vodstvom g. Anke Savelli Gaserjeve in Jureta Ahčina.

SLOVENCJI V ARGENTINI

Osebnosti

Krst: V Córdoba je bil krščen Ivan Edvard Gaitán, sin Janeza in Marinke roj. Lovrin. — V nedeljo, 16. januarja so bile krščene v Slomškovem domu v Ramos Mejia Gabriella Irena Tomazin, hčerka Jerneja in ge. Ivanke roj. Trobec, botrovala sta Franc Tomazin in ga. Francka Javoršek; Lucija Kristina Tomazin, hčerka Franca in ge. Metke Ide roj. Erjavec, botrovala sta Jernej Tomazin in ga. Rina V. de Zuva Bernardo; ter Marija Amalija Grabnar, hčerka Jožeta in ge. Amalije roj. Grošelj, botra sta bila Štefan Kavčič in ga. Rozka Kavčič. Krstil je g. Jože Škerbec. Iskreno čestitamo.

Družinska sreča: V družini lic. Andreja Žužka in njegove žene gospe Elizabete roj. Mele je bil rojen sin Patricij. Srečnim staršem naše čestitke.

MENDOZA

G. SILVESTER ŠTIRN — 70-LETNIK

V Mendoza je slavil v krogu svoje družine sedemdesetletnico naš rojak gospod Silvester Štirn. Rodil se je 28. dec. 1901 na Reki. Poročil se je z gđ. Franko Mrak in živel v Hrašah na Gorenjskem. Njun zakon je obogatilo 9 otrok, katerih eden je v pretekli vojni padel v Rusiji, drugi pa žive v Sloveniji, USA in v Argentini.

Njegovo mladostno veselje je bilo posvečeno čebelarstvu; temu se je že doma z vsem ognjem predal in je bil mnoga leta podpredsednik čebelarke zadruge, ter je s svojim delom in vplivom pospeševal modernizacijo te stare slovenske dejavnosti. Pred leti je v Sloveniji ob praznovanju jubileja slovenskega čebelarstva bilo v publikacijah med zaslužnimi imenovano tudi njegovo ime.

S čebelarji se ukvarja tudi v Mendoza, in kakor so te drobne živalice veselo, neutrudljivo in pridno, takega najdeš tudi g. Štirna, ki te sredi dela vedno sprejme s prijaznim obrazom in veselimi nasmehom. Štirnovega atu, ki res čuti v srcu slovensko zavednost (nomen slovenske besede, skupne prireditve in skupne maše s domačo pesmijo) čestitamo k njegovemu jubileju, želeč mu srečo pri čebelarstvu ter zdravja in zadovoljstva med svojimi otroki in vnuki. Bog ga živi!

MIRAMAR

OB SMRTI GE MARIJE MAROLT

Zopet je smrt zakosila s svojo strašno koso med Slovence v Miramaru. To pot nam je iz naše male skupnosti vzela gospo Marijo Marolt rojeno Lavrič. Nj besed, da bi tukaj lahko opisal kaj vse nam je pomenila Micka, tako

smo jo vsi klicali in poznali. Ker ji ob grobu nobeden ni mogel izreči zadnji pozdrav, zato bom sedaj, ko je naša skupna žalost že malo potolžena napisal v imenu vseh Slovencev zadnji pozdrav Micki. Teško je pisati o takih stvari, posebno če nam je oseba tako cenjena. Ali žali Bog ne moremo mimo tega.

Kakor sem že omenil, Bog nam je vzel Micko v nedeljo 9. januarja zjutraj. Novica se je hitro raznesla po cellem Miramaru. Ležala je na odru v Slovenskem domu. Zelo veliko ljudi jo je hodilo kropit in molit zanjo. Ob pol 6 uri popoldan je gospod Koman opravil sveto mašo ob navzočnosti trupla. Bilo je tudi dosti rojakov iz Buenos Airesa ki so tukaj na počitnicah.

Zelo žalostno je bilo vse. Čakali smo da pridejo iz Bs. As. otroci. Bili so namreč na poroki sina Andreja, ki se je poročil v Bs. As. Žalost je bila nepopisna. Nimam besed, da bi jih vrgel na papir. Mati, ki si je iz vsega srca želela, da bo svojega prvega sina peljala pred oltar je ležala vsa tiha in majhna na mrtvaškem odru. Sin je lahko prišel samo še na njen pogreb, tako je božja volja. Vso noč smo čuli ob njej in v ponedeljek ob 11. uri je bil pogreb.

Vse je bilo tiho in slavno, ali srca so se nam trgala ob misli, da je to zadnjič, ko vidimo Micko. Spremljali smo jo na pokopališče, kjer je gospod Koman opravil pogrebne molitve. Grob je bil pokrit s svežim cvetjem, katerega skoraj nismo videli zaradi solz ki so nam zalivale oči.

Napišem samo še to, da Micka ne bo pozabljena nikoli v naši skupnosti. Hvala Ti Micka za vse, kar si naredila za našo skupnost. Ne najdem zadosti besed, da bi Ti jih lahko izrekel v slovo. Bog Ti daj večni pokoj in plačilo v nebesih. V imenu vseh Slovencev izrekam globoko sožalje možu Lojzetu, sinovom, materi in sestri, kakor tudi ostalemu sorodstvu. T. L.

OBVESTILA

NEDELJA, 30. januarja 1972: Družabna prireditev „Duh. življenja na Pristavi.“

NEDELJA, 13. februarja: V Slomškovem domu v Carapachayu pustna zabava.

TOREK, 15. februarja: V Slomškovem domu od 20 do 24 pustna veselica. Sodeluje orkester Planika.

NEDELJA, 12. marca: Tradicionalna tombola v Slomškovem domu.

Družabna prireditev revije „Duhovno življenje“

V NEDELJO, 30. JANUARJA, NA PRISTAVI

● ob 11.30 sv. maša za žive in rajne dobrotnike revije ● ob 12.30 kosilo ● ob 16 velik srečolov z okrog 500 lepimi dobitki; nagradno žrebanje, ki ga bodo deležni vsi tisti, ki bodo do žrebanja poravnali naročnino; žrebanje za otroke; igre, ves čas pa prijetno razvedrilo ter solidna potrežba.

Z udeležbo bomo moralno in gmotno podprli naš verski tisk, ki je najmočnejša vez med nami.

„Moram reči, da je Zbornik vzpodbudno mikaven in na višini.“ Tako nam piše, takoj po prejemu te izredne knjige, akademski slikar in kipar France Gorše. Tudi drugi rojaki nam takoj, ko dobijo Zbornik sporočijo svoje priznanje. Je pa knjiga tudi vredna občudovanja po svoje pestri opremi in bogati vsebini.

TUDI VAM JE

ZBORNIK

SVOBODNE SLOVENIJE 1970

še vedno na razpolago: v Buenos Airesu: v Slovenski hiši, vseh slovenskih domovih in v pisarni Simona Rajerja, Tucumán 1561, 7. nadstropje, pisarna št. 49; v Mendoza pri Rudolfu Hirscheggerju; in v Bariločah pri dr. Vojku Arku. Cena: 2.800 pesov. Po pošti: 3.000 pesov.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Dekliška kolonija se vrne iz Córdoba 29. januarja ob 21.30 z vlakom „El Serrano“ na postajo Mitre v Retiru.

Pisarna in knjižnica ZS bo odprta od 24. jan. do vključno 4. februarja vsak dan razen ob torkih od 18—20 ure.

Slovenska radijska oddaja je vsako soboto ob 17.34 na radio Antártida. Dijaki in dijakinje, izrabite počitnice za slovensko branje! Knjižnica ZS vam je na razpolago vsak dan od 18. do 20.

POČITNIŠKI DNEVI ZA MLADINO

DO 15. IETA STAROSTI

Naš dom San Justo: vsako sredo od 8. do 12. ure.

Slomškovo dom: vsak torek od 8. do 12.30 ure.

Slovenska pristava: vsako sredo od 8. do 12. ure.

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIK

Zahtevajte določitev ure na telefonu 49-5855

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed

špecialist za ortopedijo

in travmatologijo

Ordinira v torek, četrtek in soboto

od 17 do 20

JAVNI NOTAR
FRANCISCO RAUL CASCANTE
Escribano Público
Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827

Dr. Tone Žužek

ADVOKAT

Uraduje od 17.30 do 19.30.
Ponedeljek, sredo, petek

Lavalle 2331, p. 5. of. 10
T. E. 47-4852

PRED 11. ZIMSKO OLIMPIADO

Ves smučarski svet se že dalj časa pripravlja na velike zimske olimpijske igre, ki se bodo bralce seznanilo s zimskim športom in njegovimi panogami, smo pripravili članek s kratkim pregledom zimskih disciplin in zgodovino zimskega športnega udejstvovanja. — Uredništvo.

Med 3. in 13. februarjem bodo na Japonskem v Sapporo 11. zimske olimpijske igre. Japonci so se na te igre pričeli pripravljati z urejanjem tekmovalnih prog in igrišč takoj po koncu zadnjih iger v francoskem Grenobleu. Zimska olimpiada bo prvič letos na Japonskem in prvič tudi v Aziji; sicer je bila Japonska izbrana za prireditelja iger za leto 1940, toda druga svetovna vojna je izvedbo preprečila.

Nekoliko zgodovine

Prva zimska olimpiada je bila leta 1924 v Chamonixu, Francija. Še prej pa so bile zimske igre, sicer brez naslova olimpiada, leta 1908 v Londonu in 1920 v Amsterdamu. Na prvi zimski olimpiadi so razdelili 16 naslovov, od tega štiri v smučanju, ostale pa v drsanju. V smučanju so vsa prva mesta zasedli Norvežani; posebno so tedaj občudovali skakalca Thamsa, ki je skočil 49 metrov. Na tej olimpiadi je tekmovalo 239 tekmovalcev iz 16 držav. Tej prvi olimpiadi so nato sledile

do druge svetovne vojne zimske igre vsako četrto leto: Leta 1928 je bila olimpiada v St. Moritzu v Švici, nastopilo je že 464 športnikov iz 25 držav; leta 1932 je bil prireditelj kraj Lake Placid v ZDA. Športnikov je bilo precej manj — le 277 iz 17 držav. Zadnja olimpiada pred vojno je bila v nemškem letoviščarskem kraju Garmischu leta 1936, nastopajočih je bilo že 680 iz 21 držav. To pot so tudi uvrstili v tekmovanje alpske discipline v smuku in slalomu.

Po drugi svetovni vojni so bile zimske olimpijske igre leta 1948 spet v St. Moritzu, kjer je nastopilo 790 športnikov iz 20 držav. Teh iger se niso udeležili zaradi vojnih posledic nekatere države, ki so prej stalno tekmovali, Nemcem in Japoncem pa niso dovolili nastopa. V Oslu je leta 1952 tekmovalo 837 tekmovalcev iz 30 držav, zlatih medalj je bilo razdeljenih 23. Na naslednji olimpiadi v Cortina d'Ampezzo v Italiji leta 1956 je bilo 777 udeležencev iz 32 držav, ki so se borili za 24 naslovov; na teh tekmah je v

alpskih disciplinah — uvrščen tudi veslesalom — pobral vse tri zlate medalje sloviti avstrijski smučar Toni Sailer. V Squaw Valley v ZDA je bila leta 1960 naslednja olimpiada. 800 športnikov iz 31 držav — med temi tudi naš Frenk Jerman, ki je tekmoval za Argentino, — se je borilo za 33 naslovov. V Innsbrucku je bilo leta 1964 že toliko tekmovalcev, da so bogli časnikarji ugotoviti le približno število tekmovalcev — nad 1000, naslovov pa je bilo 33. Odlikovala se je na tem tekmovalstvu sovjetska tekmovalka Lidija Skoblikova, ki je v hitrostnem drsanju zasedla kar vsa prva mesta — v teknu na 500, na 1000 m, na 1500 m in na 3000. Na 10. zimskih igrah, ki so bile 1968 v Grenobleu v Franciji, je nastopilo 1291 tekmovalcev iz 37 držav. Tedaj je uspelo Italijanu Nonesu, da je razbil domeno severnjakov v tekih. Na 30 km je ugnal tako Norvežane, Fince in Sovjete. Francoz Killy pa je izenačil Sailerjev trojni uspeh v alpskih disciplinah. Jugoslavijo so tedaj — kakor običajno zastopali Slovenci, le v hokejskem moštvu sta bila dva Neslovenca. Hokejisti so se nepričakovano dobro uvrstili: v skupini B so zasedli prvo mesto s tem 9. mesto v skupni razvrstitvi. V drugih disciplinah so se dobro uvrstili še: Anketova v slalomu (12. mesto), skakalec Zajc s 9. mestom na veliki in

Za dobro voljo

Zakonska

„Nikar ne povejte moji ženi, da ste mi posodili dva jurja.“

„Ne bom, če ne boste povedali vi moji, da sem imel pri sebi toliko denarja.“

Otroška

V šoli so pisali nalogo z naslovom „Naša družina“. Janezek je napisal: „Našo družino sestavljajo ata, mama in jaz. Jaz sem od vseh treh najmlajši.“

OD DOMA

Dobra beseda dobro mesto najde. Dobra zveza še prej.

Pokvarjenemu aparatu tudi stabilizator ne pomaga. (Ob jugoekonomiji).

Vprašanje: Naše gospodarstvo je na psu, naš gospodarstveniki pa še naprej na konju. Kako je to mogoče?

Odgovor: Ne vem. Kar pa se meni čudno zdi, je to, od kod toliko konj, ko je pa tudi konjereja na psu.

Diplomat je človek, ki dvakrat premisli, preden nič ne reče.

DENARNE NALOŽBE

POSÓJILA

KREDITNA ZADRUGA SLOGA Z. Z. O. Z.

Bartolomé Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejia

Uradne ure ob torkih, četrtek in sobotah od 15. do 20. ure
Kinta je odprta vsak dan od 9. do 21. ure, razen ob petkih

Vsem znancem in prijateljem tukaj in v domovini sporočamo žalostno vest, da nas je po težki in dolgotrajni bolezni v 62. letu starosti dne 12. januarja 1972 za večno zapustila draga žena, mati in stara mati, gospa

Gertruda Piber roj. Avbelj

Zahvaljujemo se vsem darovalcem vencev in vsem, ki so jo spremili k zadnjemu počitku.

Posebna zahvala č. g. dr. Starcu za pogrebne obrede, č. g. Škerbcu za opravljene molitve pri odprtju krsti, še posebej pa č. g. Marjanu Bečanu, ki je ves čas njene bolezni prinašal na dom sveto popotnico.

Zalujoči ostali:

Družine Piber, Ertner, Iraldi
Milharčič, Šter in Kovkharsky

Buenos Aires, La Plata, Bled, Trebnje, Ljubljana, Nova Gorica

Sporočamo vsem znancem in prijateljem, da nas je v velikem trpljenju zapustila naša članica, gospa

Marija Marolt

Vsem nepozabljena

Slovenski dom Miramar

9. januarja 1972.

z 14. mestom na mali skakalnici, Jako-pič pa je bil 28. v slalomu.

Kako bodo tekmovali

V Sapporo bodo tekmovali na 11 različnih krajih za 34 zlatih medalj, od tega za 17 v panogah na ledu. Sedaj pogledjmo prav na kratko posamezne discipline zimskih olimpiad. Umetno drsanje je že od uvedbe iger na program, zlate medalje so tri: za moške, za dame in za dvojico. Favoritov ni, razen med pari, kjer je menda par Bedousova - Protopopov nedosegljiv. V hitrostnem drsanju bo v Sapporo 8 prvih mest: štiri za moške in 4 za dame. Tudi te discipline so na sporedu olimpijskih iger od začetka, sprva so bile domena Nordijcev, na zadnjih pa so prevladovali sovjetski tekmovalci. V hokeju so tekmovali že leta 1920 na zimskih igrah v Amsterdamu, vendar izven uradnega sporeda. Zmagali so Kanadčani, ki so nato ohranili naslove na olimpiadah vse do 1936, ko so nepričakovano zmagali Angleži. Po vojni so spet zmagovali Kanadčani. Leta 1956 so se pojavili sovjetski hokejisti ter zmagali, nato je 1960 zmagala ekipa ZDA, potem pa so prevzeli prvo mesto, Sovjeti, ki pa so imele huđe tekmece v ekipi ČSSR, v švedih pa tudi v Finch.

Hokej je edina zimska olimpijska moštvena športna panoga. Igra po šest igralcev na vsaki strani na ledeni plošči, katere mere so od 18x50 m do 33x76 m. Poleg tega je še nekaj rezerv, ki lahko nadomestijo kateregakoli igralca v kateremkoli trenutku. Tekma traja trikrat po 20 minut, igralci pa morajo spraviti vulkanizirano ploščico (premer 7,62 cm, debelina 2,54 cm) v nasprotni gol, ki meri 122x183 cm. V Sapporo so favoriti spet Sovjeti, presenečenja pa so možna; Čehi so jih v Grenobleu premagali s 5:4, poleg tega bodo tudi švedski in Kanadčani trd oreh.

Nordijske discipline — teki, skoki, kombinacija tek-skok so klasične discipline zimskih iger, poleg tega so uvedli še biatlon, tek na progih 20 km s štirikratnim streljanjem s puško na 250, 200, 150 in 100 oddaljeni cilj. Za vsako zgrešitev cilja se tekmovalcu prišteje še 2 kazenski minuti. Teki za moške so na 15,30 in 50 km, dame tečejo na progah 5 in 10 km; skačejo pa le moški, zadnja leta na srednji in veliki skakalnici. Te discipline so bile v glavnem domena Nordijcev in deloma Sovjetov. Italijan Nones je šele leta 1968 pretrgal vrsto nordijskih zmag s prvim mestom v teknu na 30 km.

(Konec prihodnjic)